

REGISTERBLAD

Datum: 2000-02-07

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I SÖDERMANLANDS LÄN

Identitetsnummer: NRO 04 039

Områdesnamn: Strandkomplex i N Sjösafjärden

Kommun: Nyköping

Kartblad: Topografiska kartan nr 9H SV

Area: 146 ha, varav 103 ha land och 43 ha vatten

Naturgeografisk region: 25, Östersjökusten med skärgårdar och Åland

Kust/havsregion: IV Egentliga Östersjön

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform:

Riksvärde

Vegetationsrikt vatten	Flora, Fauna	
Marin strandäng		
Naturbetesmark	Flora, Fauna	
Äng	Flora	
Hassellund	Äng	Flora, Fauna

Värdeomdöme: Ingår i Länsstyrelsens program för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden (objekt R 40). Ingår i Naturvårdsverkets nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt 0480-81). Vassbälte med rikt fågelliv. Även betade strandängar.

Huvudkriterier: A, B, D

Stödkriterier: 1,2, 9

Förutsättningar för bevarande: Representativt odlingslandskap i skärgårdsbygd med lång kontinuitet. Fortsatt naturvårdsinriktad betesdrift och ängsbruk, utom i naturskogsartade delar. Området påverkas negativt av: upphört eller minskande betesdrift och ängsbruk, avverkning av gamla träd och äldre hassel samt bortförsel av död ved, tillförsel av näringsämnen och gifter, bebyggelseexploatering, dikningar, skogsodling, energiskogsodling, täkt, omarrondering. Förekomst av ängsmark och naturbetesmarker med mycket art- och individrik flora. Förekomst av hassellundar med intressant svampflora. I området finns också ett flertal naturskogsartade partier. På Labro återfinns en av länets mest värdefulla havsstränder som hävdas genom slåtter och bete. Hot mot området är upphörande beteshävd, samt avverkning av alsumpskogen.

Säkerställande: ---

Områdets huvuddrag: Objektet är omgivet av jordbruksmark och med en bred bård av bladvass mot Sjösafjärden. Det är kuperat med skog på höjderna och däremellan ekhagar, öppen betesmark och äldre åkrar som övergår i fuktiga ängar. De mindre välbetade ängarna (utanför Malmbryggshagen) domineras av högt gräs som jättegröe, rörfen och kvickrot samt brännässlor och älgört. Utmed stranden finns alsumpskog i dungar. Ungefär mitt i området ligger Malmbryggshagen. Detta är ett skogbevuxet område med höga naturvärden i gammal grov barrskog. Döda träd och lågor förekommer rikligt inom vissa delar av området. I området mot Sjösafjärden förekommer äldre högstammiga ädellövträd, främst ask och alm. Malmbryggshagens norra delar är kalkrika vilket bl.a. har gett upphov till en artrik, delvis intressant kalkflora. På de kalkrika markerna växer också en ca 100- årig granskog. Det är ett av de få områden i Sörmland där så gammal granskog växer på kalkrik mark.

Odlingslandskapet på Labro har såväl natur- som kulturhistoriska värden. Här finns odlingsrösen, öppna diken och rester av stenmurar som är spår från det tidigare odlingslandskapet. Även naturen är präglad av detta, med hamlade träd och många örter som trivdes i det hävdade landskapet. På Labro återfinns en av länets få och mest värdefulla havsstrandängar som hävdas genom slätter. Här finns även en hårdvallsäng som hävdas. Växter som påträffas i hårdvallsäng och naturbetesmarker är t ex fältgentiana, låsbräken, majviva, älvväxing och hartmansstarr. På havsstrandängarna påträffas växter som kärrspira och kungsängslilja m fl. Bland häckande fåglar kan nämnas tofsvipa, rödbena, gulärta. Labros ängar och grunda vattenområden är viktiga för rastande flyttfåglar. En rik dagfjärilfauna finns i området. Området hyser i slutna lundpartier en mycket intressant kärleväxt- och svampflora med arter som underviol, lungört, nordlundarv, och desmeknopp och bland svampar glansbroskskivling, marsipankremla och tallticka. Några fågelarter typiska för det öppna landskapet som observerats här, är skedand, årtä, stenskvätta, brushane, rödbena och tofsvipa.

Hagmarkerna betas av stutar och ängarna sköts maskinellt med rotorslätterbalk. Hävden är varierande och i allmänhet något sämre på höjderna. I norra delen där berget delvis går i dagen finns c:a 10-årig gran, ung al och asp som bör röjas bort. Ungefär 1 ha är dåligt betad. På betesmarken centralt växer mycket hassel och asp, och längst ned i den östra slätterängen står en grupp med unga alar. Den sydöstra udden täcks av en ung skog bestående av bl.a. rönn och asp. Även södra höjden är täckt av slyskog och längs stranden i söder finns ett vassbälte. Hela höjdområdet har förhållandevis tätt med enar och i torrbackarna mycket nyponbuskar. Brukaren har miljöstöd för biologisk mångfald.

I det äldsta kartmaterialet, en ägomätningsskarta med handlingar från 1690, framgår att Labro är en arrendegård under Sjösa. Det område som idag hävdas var vid denna tid till största delen slätteräng med en mindre hagmarksfälla i norra delen. Häradskartan från 1900-talets början visar att strandkanten fortfarande slogs men att den kuperade och trädbevuxta udden i väster använts för bete. Delar av den tidigare ängsmarken har nu odlats upp.

Anmärkningar: VMI id 09H3E01

Referenser:

Rydberg, H., Vik, P. 1992: *Ängs- och hagmarker i Södermanlands län*. Länsstyrelsen i Södermanlands län 1992. Nyköping.

Rydberg, H. 1994: Inventering för naturvårdsplanen. *Växter och svampar på Labro ängar*. Naturvårdsplan för Nyköpings kommun. Rapport 1994-11N.

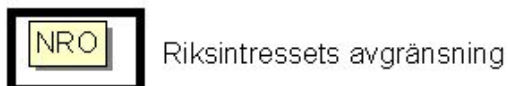
Länsstyrelsens våtmarksinventering 1991-92

Länsstyrelsen i Södermanlands län 1991: *Program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet*. Nyköping.

Naturvårdsverket 1996: *Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet*. Stockholm.

Område av riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § miljöbalken; Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07

Riksintressets benämning: **Strandkomplex i N Sjösafjärden**
Identitetsnummer: **NRO 04 039**
Kommun: **Nyköping**
Län: **Södermanland**

Skala 1:50 000

Topografiskt kartblad nummer: 9H SV